

Ochrana klimatu: postih viníků místo podpory vyvolených

Jiří Svoboda



Všeobecně panuje přesvědčení, že ochrana klimatu spojená s přechodem na nízkouhlikovou ekonomiku s nízkou spotřebou fosilních paliv si vyžadá obrovské prostředky. Globální ochrana klimatu je neúspěchy postupně diskreditována a problém je považován za víceméně neřešitelný.

Přírodní pohromy a migrace ale opětovně nastolují potřebu klima řešit. Takové příležitosti si vlivné subjekty nenechávají ujít a za nemalé veřejné peníze nabízejí pomoc „podle svých představ“. Efektivitu vynaložených prostředků hodnotí málokdo.

Existující neutěšený stav je vlastně vítězstvím fosilní lobby. Té nahrávají i mnozí eko-aktivisté, kteří v řadě zemí přispívají osvědčenou metodou šíření strachu k likvidaci jaderné energetiky, jediného vážného konkurenta fosilních paliv.

Postupně se utvořily dva názorové tábory. Jeden tvrdí, že člověk klima neovlivňuje a vydávající peníze tímto směrem jsou vyhozené peníze a krájení trhu. Druhý naopak tvrdí, že člověkem

způsobené klimatické změny jsou tak vážnou celoplanetární hrozbou, že je proti nim třeba bojovat všemi prostředky. Když se na tom někdo napakuje, nevádí. Nemohu se přiklonit k žádnému z obou táborů. Myslím si totiž, že účinná ochrana klimatu je nezbytností, dá se však provádět prakticky bez vynaložení vysokých nákladů.

Člověk klima mění, protože spalováním fosilních paliv evidentně způsobuje růst koncentrace oxidu uhličitého v atmosféře. Věda říká, že tento růst snižuje schopnost Země vyzářovat teplo do vesmíru. Země se tudíž musí oteplovat, a tím narůstají extrémní počasí, na řadě území se klima drasticky mění změnou převládajících vzduš-

sleduje ani tak samotnou ochranu klimatu, jako spíše přesun nemalých veřejných prostředků do kapes vlivných subjektů.

Fotovoltaický tunel, podpora biopaliv i Zelená úsporám, která zbytečně dotuje rentabilní opatření, jsou toho u nás zjevnými příklady.

Systémové řešení je přitom poměrně jednoduché. Chceme-li účinně snižovat emise fosilního uhlíku, je třeba jeho těžbu dostatečně zpomalit. Tyto náklady se pak promítnou do cen všech výrobků a služeb úměrně uhlíkové stopě. Díky příjmům z těžby uhlíku lze snížit zdanění práce, zvýšit důchody a sociální dávky. Nízkouhlikové výroby a služby se tak relativně zlevní a vysoce kuhlíkové naopak zdraží. Přiro-

zeně se změni spotřební koše i vzorce chování ve prospěch nízkouhlikové ekonomiky.

Zrušením „proklimatických“ dotací přestane být trh křiven. Zadaného cíle lze mnohem lépe dosáhnout výběrem peněz od „viníků“ než jejich rozdávaním „vyvoleným“.

Člověk by si mohl myslet, že tu konečně je systémové řešení klimatického problému, které by mohlo vytvořit i dostatečné zdroje pro boj s chudobou. Je tu však jeden vážný zádrhel. Mocným tohoto světa takové řešení nevonní. Co je snad ještě horší, dodnes nemáme fórum, kde by se dal problém ochrany klimatu kriticky a věcně diskutovat.

(Autor je fyzik, zabývá se i ochranou klimatu a ekologií)